

Büyük Millet meclisi C. H. P. grubu

Dün büyük bir toplantı yaptı ve B. Celâl Bayara müttefiklik itimat reyini verilmesini karar altına aldı

Ebedî meşale İnönünün Elinde

Rıza Atılâ

Millî tçe çok acı çektiğimiz bu günlerde bizim için tek teselli noktası Atatürkten boş kalan Cumhurreisliğine onun en yakın arkadaşı, yardımcısı büyük devlet adamı İsmet İnönünün seçilmiş olmasıdır.

Türk milleti büyük harpten beri hangi badireye girdi ve hangi felâketten kurtuldu ise İsmet İnönünü daima kendisinden beklenileni fazlasıyla veren bir kudret olarak gördü ve tanıdı.

Millî ihtilâlin ilk gününden Lozana, Lozandan Hataya kadar bütün zaferler İnönü kahramanının alın teriyle yuğurmuş iktisadiyatı, kültürü, sanayi, imarî inşasıyla profilli değişen memleket işlerinde onun kudretli eli yaratıcı bir rol oynamıştır.

Kadirşinas Türk milleti onu yalnız her hangi bir devlet adamı olarak değil bizzat devlet adamı olarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin nizamı, refahı, feyizli inkilâp manzumesinin başı olarak tanımaktadır.

Bu itibarla meclis İnönünü devletin en büyük makamına getirirken onun tarihe mal olan yüksek iradesini, fazilet ve temkinini, yüksek vatanperverliğini Cumhuriyet için en sağlam bir mesnet ve garanti diye kabul etmiştir. İntihabın ceryan şekli ise siyasi rüşdümüzü bütün dün yaya isbat edecek kuvvetli bir delildir. Asilane bir sükûn ve vekar içinde millet vekilleri çetin imtihandan muvaffak çıktılar, rejimi aynı kudret ve sadakatle ileri götürecektir ve Türk milletini selâhiyetle temsil edecek şahsiyeti bulmuşlardır.

Millet vekillerinin gösterdiği isabeti ve İnönünün kalplerde bıraktığı hürmet hissiyi anlatmak için intihabın neticesi dü yulduğu zaman bütün milletin ateşli bir samimiyet ve ne coşkun bir tezahürle sevindiğini görmek kifayet eder.

Bu memleketin muhtaç olduğu istikrarı, sükûnu ve çalgımayı tam bir muvaffakiyetle temin edecek olan rejimin başında Cumhurreisi olarak yer alacak yegâne devlet adamı İnönü'dür. Millet bu arzusunun yerine getirilmiş görmekte tam bir huzur ve istikrar hissetmektedir.

Çünkü o; Atatürk'ün en yakın arkadaşıdır. Rejimin ruhu içinde çalklanmış bir devlet adamıdır. Dev adımıyla ilerleyen inkilâbın ruhunu ruhunda toplamıştır. Yapılacak hamleleri tam muvaffakiyetle semere- lendirmek için sınırsız tevazula şahsî fedakârlıkları kabul et- mek lâzım geldiğini bilenlerin başında da İsmet İnönü vardır. Bütün memleket halkının yü- reklerini dağıyan derin matem

Ankara, 15 (Radyo) — C.H. P. Genel sekreterliğine yurdumuzun her tarafından, Parti teşkilâtı, Halk evleri, belediye ve diğer müesseselerle bir çok yurtdaşların ebedî Şef Atatürk'ün ölümünden duyulan acıya tercüman olan binlerce telgraflar gelmektedir. Bir yurd kitlesinin onulmaz acılarını ifade eden bu teccsür telgraflarına Parti Genel sekreterliğince verilen cevapta matemimizin bütün dünya tarafından paylaşıldığı kaydedilerek millete baş sağlığı temenni edilmiştir.

Reisicümhurumuzun tebrik telgraflarına cevapları

Ankara 15 (Radyo) Riyaseti Cumhur Umumî kâtipliğinden: Yurdun her köşesinden, şehirlerden, köylerden, Parti teşekkülleri, Halkevleri ve müesseselerden sayın halkın duygu larına tercüman olan tebrik telgrafları gelmektedir. Reisicümhur İsmet İnönü gelen telgraflara samimî teşekkürlerinin iblâğına Anadolu ajansını tavsit buyurmuşlardır.

Atatürk Müzesi Şişlideki Evde Büyük Şefin bütün Hatıraları toplanacak

İstanbul — Şişlideki Atatürk inkilâp müzesinin hazırlanmasına başlanmış bulunuyor. Ulu Önderin yürekleri mizi sızlatan ayrılığı, müzenin bir an evvel hazırlanması faaliyeti artırılmıştır. Müze Atatürk inkilâbının bütün safhası ve büyük Dahînin doğumundan itibaren hayatının bütün safhalarına ait her türlü vesikalar bulunacaktır. Müzede şimdiye kadar toplanan eserlere muhafazalâ hazırlanmaktadır. Türk inkilâbı onu yaratan büyük insanın hayatı ile çok canlı olarak tecesüm ettirilecektir.

İstanbulda matem havası

Gün geçtikçe genişliyor. Halk ve Gençlik heyecan içinde Üniversite gençliği Taksim meydanında dördüncü toplantısını yaparak and içdi Tabut Ankarada üç gün Halkın ziyaretine bırakılacak

İstanbul 14 (Yeni Mersin) Memleket ufuklarına göken matem havası gün geçtikçe genişliyor. Atatürk'ün ölümü karşısında sonsuz bir acı duyan bütün halk ve gençlik beş günden beri sonsuz heyecan içindedir. Bu cümleden olarak dün de Üniversite gençliği Taksim meydanında dördüncü toplantısını yaparak and içti. Millete hitap eden hatipler millî duyguya tam makes oldular.

Herkesin tek arzusu

Dolmabahçe sarayının etrafına toplanan binlerce kişiden mürekkep kitle mütemadiyen ağlamakta günün hemen her saatinde bu halka dağılmamaktadır. Herkesin tek arzusu Büyük Şefin tabutu önünde son bir defa daha eğilmektir. mukaddes ölüm

Koca sarayın geniş salonlarına bir hüznün bulutu çökmüş

inde yeni cumhurreisimiz çok kuvvetli ve kıymetli şahsiyeti uyandırdığı büyük itimatla türk ufuklarına Atatürk'ün tu'tuğu ebedî meşaleyle ele almıştır. Aynı kuvvetle ufuklarımızı aydınlatmaktadır. Denildiği gibi « fertler ne kadar fanî olursa olsun idealler bakidir ebedidir » Bu gün gözümüz yaşlı 17 milyonluk muazzam Türk kitlesinin tek ideali ise sayın cumhurreisimizin intihabı

Hükümet eşsiz Atatürk'ün

Matem merasimi için 4 maddelik bir kararname neşretti

Ankara, 15 (Radyo) — Ulu Şef Atatürk'ün ölümü münasebetiyle umumî teccsürün resmi sahada da tebarüzü için hükümet bir kararname neşretmiştir. Bu kararnamede.

1 — Ankarada yapılacak cenaze merasimine müsadif 21-11-938 Pazartesi günü, resmi ve

nim resmi mahiyeti haiz olan bütün deirelerle mekteplerin kapatılması temin edilecek ve hususî müessesata da kapatılması recada bulunulacaktır.

2 — Bayraklar yarıya indirilecek, eğlence yerleri, tiyatro, sinema ve bar gibi yerlerin açık kalmaması temin olunacaktır.

3 — Atatürk'ün vefatı günü

olan 10-11-938 teşrinden itibaren bir ay hükümet memurları suva re ve akşam yemeklerine icabet etmeyecekler ve kendileri de davette bulunmayacaklardır.

4 — 21-11-938 Pazartesi günü akşam cenaze merasimi yapıldıktan sonra halkevlerinde sövlevler verilecektir.

Vekiller Heyeti

Dün toplandı

Ankara, 15 (Radyo) — C.H. Partisi gurup içtimaından sonra 16 vekiilleri heyeti toplanmıştır.

Bulgar kralının tebriki

Ankara 15 Radyo — Bulgar Kralı Bois Reis Cumhuriyete intihablarından do'ayı İsmet İnönü'ne bir tebrik tel'grafı çekmiştir.

Sovyet kolonisi

Atatürk anısına çelenk koydular

Ankara 15 Radyo — Ankarada bulunan Sovyet kolonisi dün toplanarak saat onda Atatürk anısına gitmiş ve; "Ankaradaki Sovyet kolonisinden Atatürke!," İbaresini üzerinde taşıyan bir çilenk koymuştur. Bundan sonra büyük ölünün hatırasını taziden iki dakika sükût kalmıştır.

İngiliz Gazeteleri Atatürk'ün Adı Kadar...

Muasır hiç bir isim büyük bir saygı telkin etmemiştir

Londra, a. a. — Royter bildiriyor:

Observer gazetesi yazıyor: Muasır hiç bir isim Atatürk'ün kadar büyük saygı telkin etmemiştir. Atatürk yalnız Türkiye'nin bütün hayatını değiştiren bir deha değil fakat, beynelmil münasebetlerde iyilik ve yalnız iyilik yapan bir adamdır.

Gazete modern Türkiye'nin banisinin hayatını çizdikten ve bütün sahahardaki "muvaffakiyetlerini hatırlattıktan sonra şunları ilâve ediyor:

İngiliz milleti Kemal Atatürk'ün hatırasını taziz hususun da kuvvetli sebeplere maliktir. Aynı zamanda Atatürk'ün idare si diktatörlüklerle demokrasilerin haddi zatında yekdiğeri ile gayri kabili telif olmadığını gös-

Macar Gazeteleri

Atatürk ebedi uykusunu müsterih olarak uyuyabilir

Zira, eserinin verilen milletine saadet yolunu açdığını biliyordu

Budapeşte, a. a. — Macar ajansı bildiriyor: Atatürk'ün ölümü uzun makaleler tahsis eden macar gazeteleri, büyük ölünün tafsilâtli tercemei halini neşretmektedirler. Gazeteler, bütün macar milletinin bu derin matemine iştirak ettiğini bildirmektedir.

Uj Magyar gazetesi diyor ki: "Modern devlet adamları arasında, yeni Türkiye'nin şefi yüksek bir mevkii işgal etmektedir. Vazifesi Türk tarihinde en nazik olanlardan biri idi ve bunu şayanı hayret bir şekilde başarmıştı. Bu hayret verici muvaffakiyet, mücadelelerle çelikleşmiş olan seciyesi ve teshir edilmek iradesi sayesinde mümkün olmuştur. Ölümü Türkiye'nin sarsılması de-

mek olmayacak, zira bütün genç nesil, Şefi tarafından çizilen yolu inan ve şevkle takip etmektedir."

Macar - Türk dostluğunun büyük âmili

Fuegeledseg gazetesi yazıyor:

"Atatürk daima Macaristanın samimi bir dostu olmuş ve macar - türk münasebetlerini ihtimamla büyütülmüştür. Şimdi türk - macar dostluğunun bu büyük âmilinin ölümü ile bütün macar milleti O'nun mezarının yanında derin bir heyecan ve vecd içinde dir ve türk milletinin çok büyük matemine kardeş kalbiyle iştirak etmektedir."

Pesti Hirlap gazetesi, uzun bir tercemeihalden sonra, Atatürk'ün bir diktatör olduğunu, fakat kelimenin malûm mânâsıyla diktatör olmadığını ve bunun şahsî meziyetleri ve muazzam prestiji sayesinde mümkün olduğunu kaydederek diyor ki:

Türk milletinin en büyük siması

"O'nun rolü macar istiklâlinin kahramanı olan Rakoczkinin veyahut Kossath'ın rolüne benzetilebilir. Atatürk'le, Türkiye'nin asırlık tarihinin en büyük simalarından biri kaybolmaktadır. Türk milleti, O'nun idaresinde bir milletin hayatî kuvvetlere malik olduğu takdirde, kaybedilen bir harpten sonra ortadan kalkmadığını göstermiştir."

Magyar Namzet de başmakalesini Atatürk'ün meziyetlerine tahsis etmiştir. Gazete, Atatürk'ün büyük bir müceddit ve rupa tarihinde Saint - Etienne ve büyük Pier'denberi emsali görülmemiş olan bir başarı şef olduğunu kaydederek diyor ki:

Enerjik bir islahatçı

"Yaptığı inkilâbın büyük ehemmiyeti türk şuurunu uyandırmış ve ona kendi kıymetini tanımak imkânını vermiş olmasındandır. Macaristan kendisinin Sonu İkincide

Kamal Atatürk'ün Hayatı

- 4 -

Çocukluğu ve Gençliği

Biraz sonra Yafada da bir şube açtı. Fakat Suriyedeki faaliyetleri kendi arzusuna göre kâfi geliyordu. Teşkilatı genişletmek istiyordu. Gizlice Selâniğe geldi, Vatan ve Hürriyet cemiyetinin bir şubasını da orada açtı. Saray genç zabitin Suriye den uzaklaştığını haber alınca telaşa düştü, her tarafa telgraflar yağdırdı ve bu meydana Selânikteki ordu kumandanlığına da tebliğata bulundu. Fakat onun yüksek şahsiyetine meftun olanlar iyi bir plân çözdüler, saray genç zabitin Yafada bulunduğunu öğrenince müsterih oldu.

Bizzat Mustafa Kemal de memnundu. Çünkü kurdugu cemiyetin Selânikte dal bulduklarına emindi. (1907) senesi Eylülünde kendini Makedonya daki üçüncü orduya nakletti. Mustafa kemalin Manastır muntakasına gönderilmesi mukarredir. Üçüncü ordu kumandanı bir teftiş esnasında nekâsını ve iktidarını takdir edebildi. Bu cihetle Manastıra gönderilmesinden sarfınazar edilerek ordu erkânı harbiyesine yerleştirildi.

Bir taraftan bu vazifesini diğer taraftan vatan ve hürriyet cemiyetini içine alan (İttihat ve Terakki) cemiyetle çalışmaya başladı.

Biraz sonra meşrutiyet ilân edildi, (23 temmuz 1908) bunun la Mustafa Kemal kendini tetmin edilmiş bulmuyordu. O, memlekette büyük ve radikal bir değişiklik yapmak lüzumuna kâilirdi. Taşdığı ülkü, meşrutî bir idare mefhumundan çok genişti. Mustafa Kemal, kendi imanı ve kendi ruhunda muhafaza etmekle beraber endişeli idi. Meşrutiyetten sonraki gidişi de düşünüyordu. Hele ordunun İttihat ve Terakki siyasi cemiyetle ve umumî olarak politika ile alakalanmasını pek tehlikeli buluyordu.

Onun siyasette uğraşmaması hakkında onun ileri sürdüğü mütaleaların ve kadar haklı ve isabetli olduğu pek çabuk anlaşıldı.

31 mart isyanı ile (13 nisan 1909) yalnız İttihat ve Terakki fırkası değil bütün meşrutiyet tehlikeye düştü. Bunu gören Mustafa Kemal, yine ortaya atıldı. Rumelide bir ordu tertibi ve bu ordu ile hem İstanbul üzerine yürünerek asilerin, mürettebin ve sarayın tedibi fikrini, lâzım gelenlere telkinetti.

İttihat ve Terakki cemiyeti İstanbuldaki isyan üzerine şaşırılmıştı. Liderlerin çoğu dağılmıştı. Selânikte bulunanların da elleri bögürlerinde idi. Ne yapacakları ve ne yapabileceğini takdir edemiyorlardı.

Mustafa Kemal bütün bu şaşkınlıkları giderdi, plânlar çizdi, tedbirler aldı, hayrete değer bir sür'at ve intizam içinde bir ordu hazırladı ve hareket ordu su adını verdiği kuvvetin Erkânı harbiye reisliğini deruhte ederek sevk ve idare mesuliyetini üzerine aldı. İstibdadın geri dönmesi, Abdülhamidin tahttan atılması, asilerin ve mürettebinin ezilmesi, İttihat ve Terakki cemiyetinin ölümden kurtulup Osmanlı imparatorluğunun mukadderatına vaziyet etmesi, hareket ordusu sayesinde ve bu ordu Mustafa Kemal'in eseridir.

Mustafa Kemal bey memleketin hakiki istinatgâhi olan orduyu takviye için yine münhasıran askerî vazifesiyle iştigale başladı. Selânikte üçüncü ordu zabitleri talimâtı kumandanlığında ve bu ordunun erkânı harbiyesinde gösterdiği yüksek muvaffakiyet ve askerlikte tebarüz

ettirdiği canlı kudret herkesin takdirini celbediyordu. Bazı emirler kıt'ada muvaffak olamıyarak sevk ve hevesi kırılın diye Mustafa Kemalî Kolağası olduğu halde alay kumandanlığına tayin ettiler. Lâkin Mustafa Kemal alay kumandanlığında daha büyük bir muvaffakiyet gösterdi. İnsanları sevk ve idare için yaratılmış bir adam olduğu artık açık görünüyordu.

Bu vaziyetten hoşlanmayan üçüncü ordu müfettişliği, orduyu isyana hazırlıyor diye onun aleyhine iftirah raporlar yazdı. Harbiye nezareti de bu korkunç kolağasını Selânikten kaldırarak İstanbul erkânı harbiye umumi yesine memur etti.

Rütbesinin küçüklüğüne rağmen zekâsının şiddeti, talâkâtının kuvveti, yaratılışının fevkalâdeliği yüzünden daima müstesna ve yüksek bir mevki kazaıyordu.

Mustafa Kemal yaratılıştaki demokrattı, Ekşeriya küçük rütbeli zabitlerle yaşar, kibir ve zâmet göstermez, onların dertlerini samimiyetle dinler ve onlara bütün meseleler üzerinde ciddî bir surette hasbihal ederdi. O vakit ki büyük kumandanların aciz ve meziyetsiz paşaların hatlarını asla affetmez, her yolsuz emre, her nizamsız harekete karşı mütecellil bir vaziyet alardı. Daha o zamanlar orduda herkes tarafından sevilir, sözdinlenir, üir amir, bir Önder olmuştur.

İdman Yurdu kampı açıldı

Bu yıl fudbol grup birinciliğinin Adananın yeni stadyomunda yapılmasına karar verilmiştir.

Grup birinciliğine iştirak edecek Mersin İdman Yurdu birinci takım oyuncularını, yurd idare heyetinin kurduğu kampa almışlardır.

Kampta muntazam yemek ve rilmekte ve uyku saatlerine dikkat edilmektedir.

Kamptaki bu oyuncular günün muhtelif saatlerine program dahilinde antrenmanlar ve ekserisizler yapmaktadırlar.

Borsa haberleri

Dün şehaimiz Ticaret ve zehire borsasında 15 ton çavdar 3 kuruş 31,25 santimden ve 15 ton arpa 3 kuruş 75 santimden ve 15 ton fasulye 9 kuruşdan ve 30 ton nohut 5 kuruş 75 santimden ve 45 ton Nevşehir Özümü 11 kuruş 62,5 santimden ve 3 ton kuş yemi 5 kuruştan alının saulmuştur.

Adana borsasında klévland pamuğun 36-39 75 ve parlak pamuğun 32-35,5 kuruş arasında alınıp verildiği ve temiz pamuk üzerine muamele olmadığı bura borsasına verilen malumatın anlaşılır.

Liman haberleri

Türk bandıralı Burchaniye vapuru Devlet Demiryollarına ait kömürün, yine Türk bandıralı İnönü vapuru Ömer Türkmenilli beşabına getirdiği kömürün, İngiliz bandıralı Andirlik vapuru Ankara memurün kooperatifine alt çimen tonun, Türk bandıralı Reşit vapuru hamulesi olan Kerestenin, Romanya bandıralı Roman vapuru çimentonun ve Danimarka bandıralı Jark vapuru kömürünü boşaltılmasına ve Alman bandıralı Oflio vapuru krom madeni yüklemesine devam etmektedirler.

Bu gece İskenderundan gelen Çanakkale vapuru eşyayı tüccarları yüklemeye devam etmektedir. Bu gün İkmal ve hareket edecek.

Macar Gazeteleri

Birinciden artan sadık bir dostu olmuş olan ve barış muahedelerini ilk olarak ve münhasıran kendi kuvvetiyle yırtmış bulunan bu büyük ölüyü sevgi ile düşünmektedir.

Magyarsag, Atatürk'ün Türkiyeyi enerjik ıslahatıyla hakikaten modern ve ayırupal bir devlet haline çevirdiğini bildiriyor.

İtalyan gazeteleri

Roma A.A — Stefani ajansı bildiriyor:

Bütün gazeteler cümhuriyet başkanı Atatürk'ün ölümüne geniş bir yer tahsis ve kendisinin hayatı, mesaisi ve yeni Türkiye'nin inşası için olan mücadelelerini gösteren bu makaleleri ne tercüme haller ve fatograflar ilâve etmektedirler.

Düce tarafından tests edilmiş olan Popolo D'Italia gazetesi diyor ki:

Ölümün, hayatının yirmi yılını vakfettiği ve âlametleri şimdi çok yüksek ve sağlam bulunan muazzam yapıcı faaliyeti içinde avladığı vatan baş babasının ziyanından dolayı Türkiyeyi müteallim eden matem çok derindir.

Gazete, Atatürk'ün askerî hayatını, inkılâpçı faaliyetini politik sahneye avdetini, dünya harbindeki mühim askerî faaliyetini, Gelibolu müdafaasını ve harpten sonra Türk ordusunun kurtarılmasını hatırlattıktan sonra Türkiye'nin istiklâli için olan mücadelesi üzerinde uzun uzadıya durmakta ve müteakibi ben politik adam sıfatıyla olan faaliyetinden memleketin otokrasisi ve teokrasiye dayanan eski teşkilatını yıkan inkılabından ananelere karşı hatı hareketin bahsettikten sonra diğer ıslahatı arasında millî müdafaaka nununu, lâtin harflerinin ve İtalya ve İsviçre kanunlarından alınan ceza kanunu ile medenî kenu nun kabulünü, birden fazla kadın almanın menini . . saymaktadır.

Türkiyede yaratılan yeni zihniyet

Corriera Dellâ Sera diyor ki Atatürk ölürken, bütün memleketin politik, ekonomik ve sosyal bütün mahallerdeki faaliyetini sevk ve idare etmekte olan bir adam, 20 yılda Türkiye'ye yeni bir zihniyet yaratmış olan bir adam ölmüştür.

Aynı gazete, Atatürk'ün politik maharetini bilhassa kaydettikten sonra yurdunu barış muahedelerinin bütün tahdidatından kurtarmasını bildiğini ve Montröde memleketi lehine olarak halline muvaffak olduğu Boğazlar meselesini hatırlatmaktadır.

Gazete Del Popolo, Atatürk'ün hakim faal, çalışkan bir tipini temsil etmiş olduğunu hatırlatarak Atatürk'ün zihniyetiyle sultanların zihniyetleri arasında ki tezadı kaydetmektedir.

Messagero gazetesi, dünya harbinin sonunda Türkiye'de kalan yagane gerçeklik Kafkas ya ile Akdeniz arasında mütekâsif ve mütecanis bir blok olan Türk milleti olduğunu hatırlattıktan sonra ve Atatürk'ün yabancılarla eski rejime karşı mazzafere kılması bildiği şeyin iste bu gerçek olduğunu ekliyor.

Gazete, inhitat etmiş bir memlekette mazisinin tarihî kıymetini iade eden Atatürk tarafından başarılmış olan eserinin ehemmiyetini kaydederek diyor ki:

Yalnız bu iş bile Atatürk

İngiliz başvekili Avam Kamarasında Yahudiler Hakkında Beyanatta bulundu

Almanyadaki İngiliz Yahudileri himaye edilecek

Londra 15 (Radyo) Avam kamarasında başvekil Çemberlayın Almanyada Yahudiler aleyhinde alınan tedbirlerin maatte essüf doğru olduğunu bildirmektedir.

Almanyada bulunan İngiliz tebası Yahudilerin himayesi için lâzım gelen tedbirlerin alınması Berlin İngiliz büyük elçiliğine bildirilmiştir.

Mebuslardan birisi Çemberlayine bu acı hislerin Almanyaya bildirilip bildirilmeyeceği sualine başvekil bu hisler Alman yaya bir çok şekillerle gösterilebilir hiç bir şüpheye meydan

verilmemek üzere izhar olunacaktır.

Muhafazakâr mebuslardan birisi de Yahudiler hakkında alınan tedbirler için nazırlar meclisinin içtimaa davet edilmesini istemiş ona da buna lüzum olmadığı cevabı verilmiştir.

Çemberlayın Almanyadan gelecek muhacirlere azamî yardım yapılacağını da beyan etmiştir.

Londra 25 "Radyo", B. Çemberlayın İngiliz — İtalyan muahesininin 16 ikinci teğrinde meriyet mevkiine gireceğini avam kamarasına bildirmiştir.

Almanya - Polonya arasında Polonya Yahudileri için yapılan müzakereler inkıtaa uğradı

Vargova 15 "Radyo" — Almanyadaki Polonyalı yahudileri hakkında Berlindede yapılmakta olan müzakerat inkıtaa uğramıştır.

Polonya heyeti Vargovaya dönmüştür.

Heyet Alman heyetine yaptıkları tekliflerin cevaplarını Vargovada beklediklerini bildirmişlerdir.

adının modern zamanların en cüretli ıslahatçıları arasına kaydedilmesi için kâfidir.

Diğer bütün mühim İtalyan gazeteleri de aynı fikirde bulunmakta ve Atatürk'ün büyük çekirsinin asker, inkılâpçı, politik inkılâpçı faaliyetinin ışığı altında göstererek yeni Türkiye'nin onun idaresi altında elde ettiği büyük terakkileri kaydetmektedir.

Norveç gazeteleri

Oslo (a.a) — Norveç telgraf ajansı bildiriyor: Bütün büyük gündelik gazeteler Atatürk'ün tercüme halini neşretmekte ve gayet sanatkâr makalelerle onun tarihi eserini hikâye etmektedirler.

Dagbladet gazetesi yazıyor Bugün Türkiye o kadar kuvvetlidir ki hasta adam tabiri tamamile eski hayile olmuştur.

Aften posten gazetesi yazıyor.

Atatürk muazzam bir eser vücude getirmiştir

Le Mation agraire gazetesi yazıyor

Bir adam yeni bir Türkiye yarattı. Dikkate değer nüessir hareketle devlet reisleri arasında birincilik bir meziyete sahip olan Atatürk'tür.

Le Morgen bladeti yazıyor

Atatürk tarihte memleketin en büyük adamlarından biri olarak kalacaktır, Türkiye iyileşmiştir ve yeniden kuvetlenmiştir olarak Atatürk'ün eserine devam etmek hususunda en müsaide imkânlarına sahiptir

Merges Handels gazetesi yazıyor:

Atatürk Türkiyeyi yeniden vapti ve emil bir yol üzerinde yürütüşüne devam eden bir memleket bıraktı

O gün ..

Konuşmasını henüz düzelle miyen küçük yavrular, sen ki min çocuğusun diye sorulunca — Ben Atatürk kızı, ve ben Atatürk oğluyum derlerdi.

İlk ölüm acısı işte onların küçük ve aydın gönüllerine bu büyük elemle sindi. Büyükler ömürlerinde böyle acı duymadılar. İçleri hiç bir şey için bu kadar sızlamadı. Nasıl olmasın ki? İnsan oğlunun benliğine kenetlenmiş en büyük varlıktı. O!

Çok büyüktü O! Tektî O!

Ona güneşten kopmuş güneş dediler, Doğru idi.

Dehasının hiç tükenmeyen kudretli ifade eden azim ve gayretinin muhassalası milletnin özünü ıslatmış ve nurlandırmıştır. Târkelinde paslı bir süre; küflü ve kara kafa kal mamıştı. O, Halaskardı. O, büyük bir alevdi. Her an yenilikler yaratandı. İnsanlık onun izinden, onun arkasından onun olarak gidiyordu. Gidilen yol ululuk yolu, yedeklik yolu idi. Her türlü medeniyet ve refah yolu idi. Eskiye ve eskiliklere büsbütün unutmuştuk. Mesuttuk Göz beğenimiz Atamızın varlığına bağlamıştık. O, bizim için müebbetli.

Fakat o gün, o, hain gün, bütün ulusun kendini parçaladığı o gün biz çılgına döndük. Can acısı bizi inim inim inletti. Can evimiz acıyordu.

Yüreğimizin vurgunduk. Gönümüzü yandı. Ah! diyoruz. Yalnız ah diyoruz. Benliğimiz, kendimize soruyorduk O, ölmüdü?

Göz yaşlarımız sel oldu Göz evlerimiz kan çanağına döndü Azap ve maapla dolu bir ömür insanı nasıl ezer ve çökertirse bir tek gün de bizi böylece çöktürdü. Sirtımız düştük, boynumuz büküldü. Konuşamıyorduk, kıpırdamıyorduk düşünemiyorduk. Bir taş gibi idik. Taş yürür mü, taş duymaz mı diyeceksiniz. Böyle bir öksüz lük insanı nasıl dondurmaz? kasırgaların sürüklediği kaya lar gibi, Atamızın elmiden alan ecel kasırgası da bu öz acısı ile bizi yerden yere vurdu Hırpaladı. Parçaladı içimizi, yüreğimizi kopardı. Bağıra, bağıra, haykırma haykırma ağıladı.

Hiç bir ağlamağa benzemeyen bir sesle bayıla bayıla, öte öle ağladı. Biz buna ölünceye kadar dertleneceğiz. Lâkin Türk lük ve cihan ona ebediyen yarılmak.

Macide Mertzeci

Japon taaruzunu durdular bir şehir daha istirdat edildi

Londra 14 "Radyo" — Çin alanı bildiriyor: japonların ileri hareketleri için kuvvetleri tarafından merkez cephesinde tevkif edilmiştir.

Japonların bu taruzu bin kadar ölü ve yaralı malolmuştur. eçemolu muntakasında muharebeler devam etmektedir. Çinliler çau-kau şehrini istirdet etmişlerdir. çen kayış de çinliler gemilerle asker çıkarmak istemişlerse de çinliler buna mani olmuşlar ve 3 japon gemisi batırılmıştır. çinliler kanton şehrini 4 koldan muhasara etmişlerdir.

Fransa-Suriye muahedesi

Pariste imza edildi

Paris, 15 (Radyo) — Fransız - Suriye muahedesi dün akşam Pariste Fransız hariciye nazırı B Bone ile Suriye başvekil Cemil Merdem arasında imza edilmiştir.

Genel Kurmay Başkanımız Balkan Devletlerine iadei ziyaret edecek

İstanbul (Hususî) Genel kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak dost ve mütefik Balkan devletlerinin hükümet merkezlerine ziyaret ederek genel kurmay başkanlarının Ankarayı ziyaretlerini iade edeceklerdir.

İstanbulda matem havası

(Birinciden artan)

Ankarada yapılacak merasim

Cenazenin nakli merasiminin Dahiliye Vekili Dr. Refik Saydamın riyasetinde Genel Kurmay İkinci Başkanı Asım Gündüz, Hariciye Vekâleti Genel Sekreteri Numan Nemmen cıoğlu ve diğer vekâletler erkânından mürekkep bir heyet bulunacaktır.

Tabut Ankarada da Çankaya üç gün halkın ziyaretine bırakıldıktan sonra ajansın tebliği ettiği gibi ayın yirmi birinci günü muazzam merasimle âbidesine konacaktır. Âbide başında Reîsülmhur İsmet İnönü'nün bir hitabede bulunması muhtemeldir.

Ecnebi devletlerden gelecek heyetler

Diğer taraftan dost ve komşu memleketlerden cenaze merasimine iştirak için gelecek heyetler ve askerî kitaları karşılamak için mihmandar heyetler tesbit edilmiştir.

Bu heyetler pazar sabahı na kadar İstanbulda bulunacaklar ve o sabah hususî trenle Ankaraya hareket edeceklerdir.

Adliyede

Kaçakçılık suçlusu Terzi Raşel ve arkadaşlarının dün bakılan muhakemesinde evlekiçesede gösterdiği şahitlerden bir kısmı dinlenmiş ve muhakeme diğer şahitlerin dinlenmesi için başka güne bırakılmıştır.

Yeni tayin edilen orman mühendisleri

Mersin Orman mühendisliğine yeni mezunlardan Mithat Özen, Gülnar mühendisliğine Selâhiddin Türüverdi tayin edilmişlerdir.

Sergi ve panayır lar İzmir Enternasyanal Fuarı

8 inci İzmir Enternasyanal Fuarı bu sene 20 Ağustos'ta açılmış, 20 Eylül'de kapanmıştır. Bu yıl fuara iştirak eden yerli ve yabancı teşhircilerle ziyaretçilerin sayısı geçen yıllara göre fazladır.

Fuarı İzmir haricinden yerli ve yabancı 202,864 kişi ziyaret etmiştir. Bu miktarın 199,840 ı memleket içinden 3,024 ü memleket dışından gelenlere aittir. Ziyaretçilerin 100,135 otobüslerle; 11,004 ü deniz yolu ile 87,701 i devlet demiryolları ile gelmiştir.

Dış ülkelerden gelenler: 462 İtalyan, 251 Fransız, 232 Alman, 124 Yunan, 115 Amerikan, 93 İngiliz, 59 Avusturyalı, 59 Çekoslovak, 43 Yugoslav, 23 Belçikalı, 21 Macar, 17 Polonyalı, ve 16 muhtelif pasaportludur. Son 6 sene zarfında Fuarın kapısından geçen ziyaretçi sayısı şu şekildedir.

Seneler	Ziyaretçiler
1933	24,000
1934	306,000
1935	311,000
1936	361,527
1937	618,561
1938	727,197

Fuara iştirak eden Devlet müesseseleri Vilâyet ve Ticaret Odaları, yerli ve yabancı teşhircilerin sayısı da şöyledir.

Seneler	Yerli	Yabancı
1933	150	23
1934	166	30
1935	194	38
1936	475	93
1937	502	104
1938	527	140

Ekser otomobil kazaları niçin olur

Direksiyonda kadın la görülen şoförlere ceza varr

Otomobil kazaları arasında, otomobil sürerlerin yanlarına oturttukları sevgililerin de tesiri olduğu, muhakkaktır. Bu suretle tanınmış bir çok kimsenin kazaya kurban gittiği gazetelere sık sık aksetmektedir.

Tunus'da bu yolda kazalar olmasının önü alınmak için son derecede cezri bir çare ar şirilmiş neticede şimali Afrika ceza kanununa 3 bendli bir madde konulmuştur. Bu madde mucibince, otomobil süren biri bu sırada sevgilisi başını omzuna koymuş vaziyette görülürse, derhal otomobili durdurulacak, 5 frank para cezasına çarptırılacaktır. Eğer bu pozda daha iler ye gidilmişse, ceza daha şiddetlenerek, 5 frank 10 franğa çıkmaktadır. Sevgilisini öperken görülen kimse, 20 frank ödeyecektir.

Bu meşhut suç hallerinde jandarmaya para cezası kesip derhal tahsiline girişmek salâhiyeti verilmiştir.

Bununla beraber, bu cezaların bu kabil vaziyetler yüzünden olan kazaların önünü almağa yarayacağı hususunda mübteddit davranılmaktadır. İhtimal bir dereceye kadar işe yarar diye düşünülüyor.

67 sene hapisanede kaldıktan sonra göksüne nişan takıldı

Leonid hemşire diye anılan bir kadın paristeki sen Lazar hapisanesinde 67 yıl kendi arzusuyla kaldıktan sonra geçen gün hapisaneyi tek etti.

Bu kadın bütün hayatını hapisanede katil ve mücrimlere hizmet etmekle geçirmiştir. Hemşire Leonida hapisaneyeye girdiği zaman genç 1 kızdı, çıktığı zaman 88 yaşında çok ihtiyar bir kadındır.

Fransız adliye nazırı bu kadını hapisanede hizmetlerinden dolayı nişanla taltif etmiştir. bütün Fransada ismi ni herkesin tanıyıp sevdiği bu kadın son 50 sene içinde bu kadın hapisanesinde yatan yahut idam olunan bütün mücrimlerle casusları tanıyor Gabriel Bompard Steulayn Jermân Berton Mata Hari Violeta Noziyer bu ihtiyarın eski ve yeni aşinalarıdır, Madam Koyu ile mahpusiyeti esnasında dostlaşmıştır. Mata

Hariyi idam edece giyer kadar götüren yine bu kadındır Mata Hari hakkında bildiklerini hemşire Leonida şöyle anlatıyor.

Otomobil içinde Mata hari ile birlikte Vensens poligonuna doğru giderken o sakin bir tavurla benimle konuşuyor du poligona vardığımız zaman otomobilden ilk önce o çıktı ve elini uzatarak benimde çıkmağa yardım etti.

Mata Hari ile kucaklaşıp öpüştükten sonra gayet sakin adamlarla idam edileceği yere doğru ilerledi ve orada kurşuna dizildi.

88 yaşında hapisaneden çıkararak bir kaç gün serbest hayata karışanbu ihtiyar kadın ölüm süknunu beklemek üzere tekrar manastıra girmek arzusunı gösteriyor

500 milyon lira Almanyadaki yahudiler hükümete ceza verecek

Berlin (A. A.) Von Rathin katilini cezalandırmak için hükümet Alman yahudilerine bir milyar mark 500 milyon Türk lirası ceza kesmiştir. Diğer taraftan Göbbels yahudilere tiyatro, sinema, gazino ve sair eğlence yerlerine gitmeyi yasak etmiştir.

Almanya yahudilerinin heyetli urumiyesinden kesilen cezalar bunların umumi servetlerinin yüzde on beşi teşkil etmektedir.

Diğer taraftan, halkın infialî neticesinde vukua gelen zarar ve ziyanın yahudi mal sahiblerine tazmini için dahi gene yahudiler bir milyar mark vereceklerdir.

Bu suretle Alman yahudilerinin umumi servetlerinin yüzde on beş ilâ otuzu hükümet tarafından alınacaktır.

İngiltere de doğum yüzünden ölenler azalıyor

Kadınlar arasındaki ölümlün bir sebebi de çocuk doğurmaktaki zorluklardır. Garp memleketlerinde alınan sihhî tedbirler sayesinde gerek çocuk doğurma yüzünden olan defat gerek yeni doğanlar arasındaki hâdiseleri bu sene son derece azalmıştır.

Meselâ İngilterede ilk de a son sene zarfında doğum esnasındaki vefiyat evvelki senelere nazaran 2000 kadar azalmıştır. Bunun nisbeti bin doğumda 3,13 ölüm vakası demektir.

Son sene zarfında 1938 kadın çocuk doğururken vefat etmiştir. Bu kadınlardan 35 i 20 yaşından aşağıdır, 834 kadında 20 ile 30 yaş arasında, 786 kadında 31 ile 40 yaş arasındadır. 140 kadında 41 yaşından yukarı bir

Ölen 670 kadının ilk çocuğu idi, iki yüz yetmiş yedi kadında evvelce altı ve daha fazla çocuk doğurduğu halde ölmüştür. 77 kadında evvelce on ve daha fazla çocuk doğurmuştur.

249 kadında çocuk düşürmek suretile ölmüştür.

met tarafından alınacaktır. 1-1-939 tarihinden itibaren yahudiler ticaret yapmaktan menedilecektir.

Yahudi meselesinin hali için bugün Göring'in riyasetinde bir toplantı yapılmıştır.

Neşredilen emirnameler mucibince yahudiler toptan perakende ticaret komisyonculuk ve müstakil olarak esraflık yapamayacaklardır.

Keza yahudiler bir müesseseye sahip olamayacakları gibi müesseselerin başında da bulunamayacaklardır.

Halkın galeyânî neticesin yapılan tabirabatı gene yahudilere ait sigorta bedelleri hazine lehine musadere olacaktır.

Aleni teşekkür

Ailemin vaz hamli esnasında maruz kaldığı müşkülâyetişerek onu ölümden kurtaran ve Erkek evladımı ameliyat yaparak sağ olarak alan ve bir aileyi savınçlara gâk eden Nisaniye operator Doktor Bay Aslan Yakuba alenen teşekkürlerimi sunarım.

Sayyar Börekeci
SENÜCREN AHMET

Tarsus tüccarlarına

Tarsusta şimendüfer ve nakliye işlerinizi kolaylaştıracak Sigorta işlerinizi emniyet ve süratle yapacak müessese hali faaliyete geçti emrinize amâdedir.

- 1- Şimendüfer komisyonculuğu, Nakliye
- 2- Mali istişare, itiraz ve temyiz layihaları
- 3- Yangın, Nakliye, Hayat, Cihaz ve tahsil sigortaları

Kadri öğurluğil ve
Recep gürışık
kollektif şirketi

Tarsus Belediye altında

MERSİN PiYASASI

14- 11 - 938

Pamuklar	Ku.	S.	Ku.S.
Kievlant	41		
Dağmal	36		
Kapı malı	35,		
Koza	7,50		
Kırma	yok		
Kozac parlağı	35,		
Buğday-Çavdar			
Sert anadol	4,50		
Yumuşak	4,25		
Yerli buğday	3,25		
Çavdar	3,25		
Anadol yulaf			
Arpa			
Anadol	3,75		
Yerli	3,50,		
Nohut ekstra	5,57		
Fasulye	9,,		
Yulaf yerli	3,50		
Mercimek şark	4,		
Sahlep			
Tatlı çoğen			
Balmumu			
Cehri	10	11	
Susam	17,		
Yapağı			
Siyah	yok		
Şark	46	47	
Anadol	45,46		
Aydın	52	53	
Yıkamış yapak	80		
Güz yunu	yok		
Konya malı tiftik	110	120	
Yozgat			
Keçi kılı	50	51	
Pirinçler			
Birinci nevi mal	18		
İkinci nevi mal			
Çay	260	280	
Kahve	110		
Badem, çekirdek			
İçleri			
Tatlı badem içi	93	95	
Acı "	57	58	
Acı çekirdek	35	36	
Urfa Yağı	90	100	
İçel "	70		

Bir lah balonu harap oldu

Lehistan hükümeti, en yuk hava tabakalarına çıkarak tedkikatta bulunmak üzere bir balon yaptırmıştır. Balon tam uçaçağı sırada bir infilâk neticesinde harap olmuştur. İnfilâkin sebebi anlaşılmamıştır.

Yapılan resmî tahkikata göre, infilâka, balonun zarfındaki hidrojenin kaçmasından hasil olan elektrik şerareleri sebep olmuştur.

Hindenburg Alman zeplini de Newyorkta yere inerken aynı sebepten hasil olan infilâk ile harap olmuştur.

İLAN

Türkiye yağ ve mamulâtı sanayii limitet şirketi
Mersin şubesinde

Memur alınacak

Fransızcadan Türkçeye ve türkçeden Fransızcaya tercümeye muktedir ve iyi türkçe bilen ve daktilografilye yazı bilen bir memur alınacaktır.

Taliplerin hal tercüme ve vesika suretlerini ve fotoğraflarını adresimize göndermeleri veya muvafakat etmeleri ilân olunur. 12-16 19

İLAN

İçel vakıflar müdürlüğünden

Bedeli muvakkat No. Nevi Mevkii vakfi hammeni teminat miktarı

Lira ku.	Lira ku.	1-59 dükkan hükü-	reşadiye
200 00	15 00	1-59 dükkan hükü-	reşadiye

200 00	15 00	61 59	"	"	"
200 00	15 00	63	"	"	"
200 00	15 00	65	"	"	"
250 00	18 75	69	"	"	"
250 00	18 75	71	"	"	"
300 00	22 50	73	"	"	"
450 00	33 75	75	"	"	"
200 00	15 00	3	"	"	"
150 00	11 25	5	"	"	"
150 00	11 25	7	"	"	"
350 00	32 00	70 han kapusu			
		arsa			
2000 00	150 00	1 Hamam			

1- Silifkede vakıflar idaresine ait yukarıda yazılı on iki bap dükkan ve arsa peşin para ile ve bir bap hamamda beş senede bedeli ahnmak üzere taksitle açık artırma suretile müzayedeye çıkarılmıştır.

2- Müzayede müddeti 16 11 938 tarihinden itibaren yirmi gündür 6-12-938 sali günü saat 14 de silifkede vakıflar komisyonunda ihalesi iera kılınacaktır.

3- Talip olanlarla fazla malûmat almak isteyenlerin vakıflar müdürlüğüne veya mezkûr kazadaki komisyona müracaatları lüzomu ilân olunur

İLAN

İçel Tapu müdürlüğünden

Köyü Mevkii Cinsi Dönümü	Hududu
Arpaç güber Tarla 35	Şarkan dere garben yol şimalen hark cenuben halil
Rahşis kale Tarla 40	Şarkan kara mustafa garben molla hasan şimalen hark cenuben deniz kumu
" " " 30	Şarkan handek garben toylu ali şimalen arap mehmet cenuben deniz kumu

Vasıfları yukarıda yazılı üç parça tarla mühtedi mehmedin senetsiz olarak tasarrufunda iken vefatile vereseşi tarafından senetsiz tasarruftan tescilli istenildiğinden 27-11-938 pazar günü saat 16 da mahalline memur gönderilecektir. bu tarlalarda veraset ve tasarruf iddiasında bulunanlar vârsa tayin olunup müddet zarfında tapu dairesine müracaatla keşif günü mahalline gelecek memura ellerindeki vesikalarile birlikte iştirak etmeleri ilân olunur.

Sağlık Eczanesi

Mersin Gümrük karşısındadır

her nevi Avrupa, Yerli eczayı
tibbiye ve müstahzaratı bulunur.

Yeni Mersin

Cenubun en çok okunan ve tutunan gazetesidir.

İçten ve Dıştan günün en mühim ve en taze haberlerini
YENİ MERSİN DE BULURSUNUZ

Gündelik Siyasî Gazete

yeni Mersin: 11 Yıllık fosilsiz intişarın da muvaffakiyetini halktan gördüğü rağbete borçludur.

YENİ MERSİN: Sizin Gazetenizdir Dertlerinize dileklerinize YENİ MERSİN sütunları açıktır.

YENİ MERSİNİ: Okuyunuz ve Okutmaya çalışınız.

YENİ MERSİN MATBAASI

Taba ait bütün işleri ucuz ve süratle yapar.

En yeni ve çok çeşitli harfleri

Yeni Mersin Matbaasında

bulabilirsiniz.

HER BOYDA İSTENİLEN HARFLERLE
KİTAP GAZETE VE MECMUA

Tabı yapılır

Resmî Daire ve Müesseselere ticarethanelere ait her çeşit Detterler Evrakı matbua Fatura ve stire en nefis bir tarzda ve beğendirmek şartile yapılır.

Hariçten yapılacak siparişler kabul ve tezeldengönderilir.

SIHHATİNİZİ KORUYUNUZ! - NASIL MI KAYADELEN SULARINI İÇMEKLE

Sihhat ve İctimat Muavenet Vekâletinin 672 numaralı raporu

TAHLİL RAPORU

Görünüş: Berrak	Kaleviyet; "100 sm ³ suya sarfolunan N. 10 miktarı,, 0.2 sm ³ .
Renk : Renksiz	Mecmu sertlik derecesi "Fransız,, 1.5
Koku ; Kokusuz	Uzvi maddeler için sarfolunan müvellidülhuma litrede 0.40 mgr.
Tadı ; Lâtif	Sülfat "SO 4,, litrede 0.0033 gr
Teamül; Mutedil	Klor "Cl ,, 0.0074
	Nitrat "No 3,, 0.0040
	Nitrat "No 2,, yok
	Amonyak "NH ₃ ,, Yok

Fennin en son usullerine riayet ederek kaydığı yerinden itibaren istasyona kadar içi kalaylı kılvanizli borularla içi mermer döşeli bellurhavuzlara dökülmektedir. Oradan da bütün Fiziki ve kimyevi evsafını muhafaza ederek ve hiçbir suretle el değmeden hususî kimyagerimize ve Adana Sihhat Bakanlığının tayin ettiği Sihhiye memuru huzurlarında damacanalara ve vagonlar KAYADELEN suyu ile yıkandıktan sonra doldurulmakta ve ağızları Sihhat memuru tarafından mühürlenerek şehrimize gelmektedir.

Yeni Mersinbasımevinde basılmıştır

Nisaiye Opratoru ve Doğum Mütahassısı

DOKTOR

A.-Yakup Aslan

Türkiye ve Rusya Tıp fakültelerinden diplomalı Almanyada tahsilini ikmal etmiş Hastalarını her gün 8-12 15 - 18 e kadar kabul muayene ve tedavi eder.

ADRES: Mersin Bozkurt caddesi
Yoğurt pazarı No, 1

Yeni Dikimevi

Ruhiye Tutucu

Mersin Bozkurt Caddesi Numara 120

Metot üzerine her nevi kadın iç ve dış elbiseleri, rop, tayyör ve mantoları beğendirilmek suretile dikilir.

Güven Sigorta

Şoyetesi

Sümerbank Emlâk ve Eytam bankalarının kurumudur

TAM TÜRK

Ve en güvenilen sigorta şirketidir

Hayat, yangın, nakliyat, kaza, otomobil sigortalarını en müsait şartlar ve tediye kolaylıklarile yapar.

Mersinde Mümessili
VASFİ ORGUN

İHTİYARLIK
Peşinizden Geliyor
ONA KARŞI
Hazırlıklı Davranın!

Türkiye İş Bankası